

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Räpina Vallavolikogu
määrus
algtekst-terviktekst
01.10.2022
Hetkel kehtiv
RT IV, 28.09.2022, 19

Külavanema statuut

Vastu võetud 21.09.2022 nr 9

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 2 ja § 58 lõike 3 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

Määrus reguleerib Räpina valla külade ja alevike (edaspidi küla) vanema valimise korda, kandidaadile esitatavaid nõudeid, külavanema õigusi ja kohustusi, volituste kestuse perioodi ning küla- ja alevikuvanematele kulutuste hüvitamise korda. Samuti sätestatakse kohaliku omavalitsuse ülesanded külavanema tegevuse toetamisel ja kogukondade koostöö tagamisel.

§ 2. Määruses kasutatud mõisted

(1) Hääleõiguslik aleviku- või külaelanik (edaspidi külaelanik) statuudi mõistes on vähemalt 16-aastane füüsiline isik, kelle alaline elukoht või kinnisvara asub asjaomases Räpina valla alevikus või külas.

(2) Küla on Räpina valla territooriumil paiknev asula.

(3) Aleviku- või külavanem (edaspidi külavanem) on küla esindaja, kes on valitud hääleõiguslike külaelanike poolt külavanema statuudi alusel ning juhendub oma tegevuses küla ühistest huvidest ja seisukohtadest. Külavanem koordineerib ja aitab korraldada küla ühistegevusi ning ellu viia küla ühisprojekte.

§ 3. Külavanema kandidaadile esitatavad nõuded

(1) Külavanemaks võib valida hääleõigusliku külaelaniku, kes on valimise hetkel vähemalt 18-aastane.

(2) Külavanema kandidaadid peavad andma kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks.

(3) Külavanemaks olemine on usaldusamet st kandidaat peab olema valmis täitma küla huvide esindamisega seonduvaid ülesandeid vabatahtlikult ja ühiskondlikel alustel.

§ 4. Külavanema valimise kord

(1) Külavanema valivad vähemalt 16-aastased hääleõiguslikud külaelanikud küla üldkoosolekul hääletamise teel. Igal osaleval hääleõiguslikul külaelanikul on külavanema valimisel üks hääl. Hääletamine on isiklik. Täpsemad hääletamise tingimused ja korra otsustab üldkoosolek (volitamine, elektroonselt hääletamine jne).

(2) Ühes piirkonnas asuvad külad võivad valida ühise külavanema.

(3) Külavanema kandidaadi võib üles seada iga täisealine külaelanik.

(4) Külavanemat valiva küla üldkoosoleku kokkukutsumise saavad algatada vallavanem, külavanem, külaseltsi juhatus või ¼ Eesti Rahvastikuregistri järgsetest vastava küla elanikest. Üldkoosoleku toimumise koht ja aeg tehakse teatavaks vähemalt 14 päeva enne koosoleku toimumist. Teade tuleb üles panna küla teadetetahvlile, valla kodulehele, võib avaldada valla ajalehes ja sotsiaalmeedias.

(5) Üldkoosolekul osalejad registreeritakse ning üldkoosolek protokollitakse.

(6) Üldkoosoleku alguses valivad hääleõiguslikud külaelanikud üldkoosoleku juhataja ja protokollija. Üldkoosoleku juhataja juhhib üldkoosolekut ja viib läbi hääletamise. Üldkoosoleku protokollija tagab üldkoosoleku käigu ja otsuste protokollimise. Protokollile kirjutavad alla üldkoosoleku juhataja ja protokollija.

(7) Hääletamine on üldjuhul avalik v.a. juhul, kui vähemalt üks hääleõiguslik külaelanik nõuab salajast hääletamist. Avalikul hääletamisel avaldatakse kandidaadile toetust käetõstmisega. Avalikul hääletamisel loeb hääled kokku üldkoosoleku juhataja ning teatab tulemuse koheselt. Salajane hääletamine viiakse läbi

hääletusedelitel abil. Salajase hääletamise korraldamiseks valitakse vähemalt kolmeliikmeline valimiskomisjon, kes viib hääletamise läbi ja esitab hääletamise tulemused kohealt.

(8) Külavanemaks valitakse kandidaat, kes kogub rohkem kui pool üldkoosolekul hääletanud külaelanike häältest. Külavanema volitused algavad valituks osutumisest.

(9) Üldkoosolek valib koos külavanemaga külavanema asendaja. Külavanema asendaja valitakse külavanema ettepanekul samadel alustel ja korras, mis külavanem.

(10) Üldkoosoleku juhataja esitab külavanema valimise kohta koostatud protokolliga koos registreerimislehega vallavalitsusele kümne (10) päeva jooksul üldkoosoleku toimumise päevast arvates.

§ 5. Külavanema õigused

Külavanemal on õigus:

- 1) esindada küla;
- 2) algatada külaelu probleemide lahendamiseks arutelusid ning kutsuda kokku ja juhatada küla üldkoosolekuid ühiste seisukohtade kujundamiseks ja otsuste vastuvõtmiseks;
- 3) nõuda küla huve puudutavate küsimuste arutamist vallavalitsuses, vallavolikogus, riigiasutustes või muudes institutsioonides, samuti külavanemate ümarlaua kokkukutsumist;
- 4) teha kohaliku elu küsimustes vallavolikogu või –valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatusi. Algatus esitatakse vallavalitsusele ettepanekuna, millele lisatakse küla üldkoosolekul osalenud ja ettepaneku esitamise heaks kiitnud isikute allkirjastatud nimekiri. Algatust puudutava küla külavanemal on õigus osaleda algatuse arutelu vallavolikogus või –valitsuses;
- 5) osaleda ettepanekutega ja avaldada arvamust vallavolikogus ja vallavolikogu komisjonides ning kutsutuna vallavalitsuse istungitel, kui arutatakse otseselt või kaudselt vastavat küla puudutavaid küsimusi (istungite ja koosolekute toimumisest teavitatakse külavanemat eelnevalt);
- 6) taotleda küla rahalisi vahendeid valla eelarvest ning toetusi erinevatest allikatest, lähtudes küla üldkoosolekutel kinnitatud otsustest ning valla ja/või küla arengukavast;
- 7) korraldada küla arengukava koostamist ja elluviimist;
- 8) taotleda vallavalitsuselt külavanema ülesannete täitmiseks seotud kulude hüvitamist;
- 9) saada kohaliku omavalitsusest oma ülesannete täitmiseks vajalikke andmeid, infot, dokumente, õigusakte ja muud teavet, välja arvatud teave, mille avaldamine on seadusega keelatud.
- 10) juhtida külaelanike ning küla territooriumil viibivate füüsiliste ja juriidiliste isikute tähelepanu heakorda, avalikku käitumist jms puudutavatele probleemidele ning teha sellekohaseid märkusi;
- 11) astuda külavanema kohalt tagasi, kutsudes selleks kokku küla üldkoosoleku.

§ 6. Külavanema ülesanded

Külavanema ülesanneteks on:

- 1) juhendada oma tegevuses külakogukonna kokkulepetest ja vajadustest, küla arengukavast ning kohaliku omavalitsuse ja riigi õigusaktidest. Olukordades, millede lahendamine ei ole määratletud kehtivate õigusaktidega, lähtub külavanem üldnimlikest põhimõtetest ja inimõigustest;
- 2) tegutseda küla esindaja ja ametliku kontaktisikuna;
- 3) näidata üles aktiivsust külas ühistegevuse organiseerimisel, toetada külaelanike omaalgatusvõimet ja ärgitada külaelanikke koostööle;
- 4) kutsuda vähemalt üks kord aastas kokku küla üldkoosolek külavanema statuudis sätestatud korras ja esitada külaelanikele ülevaade oma tegevuse kohta külavanemana;
- 5) edastada külaelanikele vallavalitsusest ja mujalt saadud külaelanikke puudutavat informatsiooni;
- 6) aidata organiseerida õnnetusjuhtumite ja eriolukordade lahendamist;
- 7) tagada küla puudutava dokumentatsiooni säilimine;
- 8) ametiaja lõppemisel kutsuda kokku küla üldkoosolek uue külavanema valimiseks.

§ 7. Külavanema asendamine

(1) Külavanemat asendab külavanema äraolekul külavanema asendaja.

(2) Külavanema asendajal on külavanema asendamise ajal kõik külavanema õigused ja kohustused.

§ 8. Külavanema volituste kestuse periood

(1) Külavanema ametiaja pikkus on kuni 5 aastat.

(2) Külavanema ametiaja täpne pikkus otsustatakse külavanemat valival üldkoosolekul.

(3) Külavanema volitused lõpevad seoses:

- 1) külavanema ametiaja lõppemisega;
- 2) külavanema tagasiastumisega. Külavanem võib ise igal ajal külavanema ametist tagasi astuda, esitades kirjalikus vormis tagasiastumise avalduse külavanema asendajale, kes korraldab üldkoosoleku ja uue külavanema valimise. Asendaja puudumisel esitab külavanem tagasiastumise avalduse üldkoosolekule. Üldkoosoleku juhataja märgib avaldusele koosoleku toimumise kuupäeva ning esitab avalduse, üldkoosoleku protokolliga ja üldkoosolekust osavõtjate registreerimise lehe kümne tööpäeva jooksul vallavalitsusele;

3) Külavanema tagasikutsumisega. Küla üldkoosolek võib külavanema igal ajal tagasi kutsuda. Külavanema tagasikutsumine otsustatakse küla üldkoosolekul hääleõiguslike külaelanike poolt, sarnaselt külavanema valimisega. Külavanemat tagasikutsumise üldkoosoleku kokkukutsumise õigus on vallavanemal, külaseltsi juhatusel või ¼ külaelanikest. Teade külavanema tagasikutsumise kohta peab olema avaldatud vähemalt kaks nädalat enne küla üldkoosoleku toimumist küla teadetahvilil ja valla kodulehel, võib avaldada valla ajalehes ja sotsiaalmeedias). Külavanema tagasikutsumine otsustatakse salajasel hääletamisel. Külavanem loetakse tagasi kutsutuks, kui tagasikutsumise ettepaneku poolt hääletab rohkem üldkoosolekul osalenud hääleõiguslike külaelanikke kui ettepaneku vastu. Üldkoosoleku juhataja edastab üldkoosoleku protokolliga koos osalenud hääleõiguslike külaelanike registreerimislehega vallavalitsusele kümne tööpäeva jooksul üldkoosoleku toimumisest alates;

4) süüteos süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisega;

5) Eesti rahvastikuregistri või kinnistusregistri andmete muutumisega selliselt, et külavanem ei vasta enam statuudis sätestatud tingimustele.

§ 9. Külavanema ametitegevusega seotud kulude hüvitamine

(1) Vallavalitsus hüvitab külavanema põhjendatud kulud külavanema poolt esitatud avalduse ja kuludokumentide alusel.

(2) Valla vajadustest ning küla eripäradest lähtuvate vallavalitsuse ülesannete täitmiseks võib vallavanem sõlmida külavanemaga lepingu.

§ 10. Kohaliku omavalitsuse ülesanded

(1) Vallavalitsus tagab külavanemale tema tegevuseks vajalikud andmed, info, dokumendid, õigusaktid ja muu teabe, välja arvatud teabe, mille avaldamine on seadusega keelatud.

(2) Vallavalitsus avaldab küla puudutavat informatsiooni valla ajalehes ja kodulehel ning edastab külavanemale küla ja külaelanikke puudutavat teavet.

(3) Vallavalitsus ja vallavolikogu arutlevad neile otsustamiseks suunatud külaelanike huvisid puudutavaid küsimusi ja menetlevad külavanema algatatud ettepanekuid.

(4) Vallavalitsus tagab külavanemale info ja vahendid õnnetusjuhtumite ja eriolukordade lahendamiseks külas.

(5) Vallavalitsus aitab külavanemaid koolitada ametikohustuste valdkonnas, eelkõige küla arengukava koostamise ja elluviimise valdkonnas.

§ 11. Rakendussätted

(1) Tunnistada kehtetuks Meeksi Vallavolikogu 18.02.2010 määrus nr 6 „Külavanema statuut“.

(2) Tunnistada kehtetuks Räpina Vallavolikogu 21.05.2014 määrus nr 16 „Külavanema statuut“.

(3) Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Peeter Sibul
volikogu esimees